

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Ndob/9/2021
Identifikačné číslo spisu: 2121205709
Dátum vydania rozhodnutia: 15.11.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2121205709.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: N. Y. T., nar. XX. H. XXXX, s trvalým pobytom J. J. XX, J. J., zastúpeného JUDr. Tibor Sanák, advokát, Námestie SNP 2, Trnava, proti žalovaným: 1/ JUDr. Martina Mrázová, so sídlom správcu Šoltésovej 20, 811 08 Bratislava, zn. správcu S 400, správca konkurznej podstaty úpadcu N. Y. T., XXX XX J. J. XX, 2/ KWK contra s.r.o., so sídlom Cabajská 817/2, 951 48 Jarok, IČO: 50 852 051, zastúpenému advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o, so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1Cbi/7/2021, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu Okresným súdom Trnava, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je Okresný súd Trnava.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava v zmysle ust. § 43 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „CSP“) v spojení s ust. § 20 písm. d/ CSP postúpil spor Krajskému súdu v Bratislave ako súdu výlučne miestne príslušnému s tým, že ide o spor vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania a na také konanie je príslušný výlučne súd, na ktorom prebieha konkurzné konanie, ktorým je Krajský súd v Bratislave.

2. Krajský súd v Bratislave s postúpením sporu nesúhlasil a súdny spis podľa ust. § 43 ods. 2 CSP predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „NS SR“), ako súdu jemu nadriadenému, na rozhodnutie o miestnej príslušnosti.

Na odôvodnenie nesúhlasu uviedol, že spor mu bol postúpený Okresným súdom Trnava z dôvodu, že predmetom konania je nehnuteľnosť, ktorá bola zahrnutá do konkurznej podstaty a vlastnícke právo ku ktorej správca konkurznej podstaty previedol na žalovaného 2/ v konkurznom konaní, vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp zn. 1K/257/2004, teda (podľa Okresného súdu Trnava) ide o spor

vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania. Podľa Krajského súdu v Bratislave však predmetom sporu je určenie vlastníctva k nehnuteľnosti a výlučná miestna príslušnosť súdu sa v takom prípade spravuje ust. § 20 písm. a/ CSP. Ide o autonómnu žalobu, ktorá nie je založená na konkurznom práve a nevyžaduje si ani začatie takéhoto konania; samotná skutočnosť, že správca konkurznej podstaty je účastníkom konania nepostačuje na to, aby toto konanie mohlo byť kvalifikované ako konanie vyplývajúce priamo z konkurzu alebo ako konanie s ním súvisiace. K tejto otázke poukázal napr. na rozsudok Súdneho dvora EÚ z 10. septembra 2009, C-292/08, tiež na doterajšiu judikatúru najvyššieho súdu a odbornú literatúru.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Bratislave (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu je dôvodný a príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je Okresný súd Trnava.

4. Podľa ust. § 13 CSP, na konanie je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

5. Podľa ust. § 14 CSP, všeobecným súdom fyzickej osoby je súd, v ktorého obvode má fyzická osoba adresu trvalého pobytu.

6. Podľa ust. § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

7. Podľa ust. § 20 písm. a/ CSP, namiesto všeobecného súdu žalovaného je na konanie príslušný výlučne súd, v ktorého obvode je nehnuteľnosť, ak sa spor týka vecného práva k nej.

8. Podľa ust. § 20 písm. d/ CSP, namiesto všeobecného súdu žalovaného je na konanie príslušný výlučne súd, na ktorom prebieha konkurzné konanie alebo reštrukturalizačné konanie, ak ide o spor vyvolaný osobitnou povahou týchto konaní, okrem sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

9. Podľa ust. § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa ust. § 324 ods. 2 CSP, na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

11. Podľa ust. § 354 CSP, na konanie podľa tejto časti sa primerane použijú všeobecné ustanovenia o konaní, ak nie je ustanovené inak.

12. Podľa ust. § 36 ods. 1 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania (ods. 2).

13. Podľa ust. § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

14. Podľa ust. § 41 CSP, súd skúma miestnu príslušnosť iba na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí; výlučnú miestnu príslušnosť skúma aj bez námietky na začiatku konania.

15. Podľa ust. § 43 ods. 1 CSP, ak súd, postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

16. Podľa ust. § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

17. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že konanie prebieha na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde s tým, že príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania. V zmysle ustanovenia § 41 veta za bodkočiarkou CSP je súd povinný ex offo výlučnú miestnu príslušnosť skúmať aj bez námietky na začiatku konania.

18. Okresný súd Trnava v postúpení veci z 2. novembra 2021, sp. zn. 21C/67/2021, uviedol, že postupuje spor o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia Krajskému súdu v Bratislave v zmysle ust. § 43 ods. 1 CSP, a to z dôvodu výlučnej miestnej príslušnosti podľa ust. § 20 písm. d/ CSP, nakoľko žalobcom je úpadca, žalovaným v 1. rade je správca konkurznej podstaty úpadcu a predmetom konania je nehnuteľnosť, ktorá bola zahrnutá do konkurznej podstaty a vlastnícke právo, ktoré správca konkurznej podstaty previedol na žalovaného v 2. rade v konkurznom konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1K/257/2004. Podľa Okresného súdu Trnava preto ide o spor vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania a na konanie je príslušný výlučne súd, na ktorom prebieha konkurzné konanie, t. j. Krajský súd v Bratislave.

19. Najvyšší súd sa s vyššie uvedeným názorom Okresného súdu Trnava nestotožnil.

Zo spisu zistil, že v rozhodovanej veci začalo konanie dňa 30. septembra 2021, kedy bola žaloba žalobcu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, spojená s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, doručená elektronickými prostriedkami Okresnému súdu Trnava. K návrhu bola pripojená Kúpna zmluva uzavretá podľa ust. § 588 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník a ust. § 5 zákona č. 182/1993 Z. z., o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zmluva“), ktorú dňa 8. júna 2021 uzavrel žalovaný 1/ ako predávajúci a žalovaný 2/ ako kupujúci a ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený dňa 16. augusta 2021, pod V 4411/2021. K momentu začatia civilného sporového konania na Okresnom súde Trnava tak žalobca vo vzťahu k predmetnej nehnuteľnosti, predtým speňaženej v konkurznom konaní jej predajom uvedenou zmluvou, nemal status úpadcu ako strany konkurzného konania, keďže predmetné nehnuteľnosti prestali byť súčasťou konkurznej podstaty v dotknutom konkurznom konaní a tento status mu mohol zostať zachovaný len vo vzťahu k výťažku z predaja tejto nehnuteľnosti speňaženej v konkurze.

20. V spore ide o samostatnú žalobu žalobcu o určenie, že je vlastníkom nehnuteľnosti špecifikovanej v žalobnom petite (§ 137 písm. c/ veta pred bodkočiarkou CSP), bez priamej väzby na konkurzné konanie vedené pod sp. zn. 1K/257/2004 na Krajskom súde v Bratislave (ako konkurznom súde prvej inštancie). Súčasťou konkurznej podstaty zostal už len výťažok (kúpna cena) zo speňaženia, nie však k konkurznom konaní speňažená nehnuteľnosť, ku ktorej sa žalobca (v dotknutom konkurznom konaní úpadca) predmetnou žalobou aktuálne domáha určenia svojho vlastníckeho práva. Uvedené okolnosti nepostačujú na konštatovanie, že ide o spor vyvolaný konkurzom (alebo s ním súvisiaci), a ktorý by zakladal výlučnú miestnu príslušnosť súdu podľa ust. § 20 písm. d/ CSP, ako uviedol Okresný súd Trnava. V tomto smere Krajský súd v Bratislave pri predložení sporu o príslušnosť správne poukázal na uznesenie najvyššieho súdu z 9. novembra 2011, sp. zn. 6Ndc/33/2011, podľa ktorého: „Za konania vyvolané konkurzom sa považujú v zmysle zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „ZKV“) konanie o určenie pravosti, výšky a poradia popretej pohľadávky (§ 23 ZKV), resp. v zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZKR“) konanie o určenie právneho dôvodu vymáhateľnosti, výšky, poradia, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva popretej pohľadávky (§ 32 ods. 6 ZKR), konanie o vylúčenie veci zo súpisu konkurznej podstaty (§ 19 ods. 2 ZKV), resp. konanie o vylúčenie majetku zo súpisu (§ 78 ods. 3 ZKR), osobitne aj konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov v zmysle § 26 ZKV, resp. § 53 a nasl. ZKR, prípadne aj konanie o žalobe na určenie neúčinnosti reštrukturalizačného plánu. Za konania súvisiace s konkurzom možno považovať sporové konania, v ktorých sa rozhoduje o hmotnoprávných právach a povinnostiach vyplývajúcich zo

ZKV, resp ZKR, príp. tiež z iných právnych predpisov, ktoré osobitným spôsobom upravujú práva a povinnosti účastníkov týchto právnych vzťahov pre prípad konkurzu, príp. úpadku (pozri Sojka, P.: Vis attractiva concursus a konania súvisiace s konkurzom. In Justičná revue č. 1/2010, s. 55). To je napr. konanie o náhradu škody vzniknuté porušením povinností správcu (§ 8 ods. 2 ZKV, § 12 zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), príp. iné konanie o náhradu škody v zmysle ZKR (napríklad § 11 ods. 4, § 11 ods. 5, § 66, § 87 ods. 3, 4, 6). Ak žaloba predstavuje autonómnu žalobu, ktorá nie je založená na konkurznom práve a nevyžaduje si ani začatie takého typu konania (ako v tomto prípade), samotná skutočnosť, že správca konkurznej podstaty je účastníkom konania nepostačuje na to, aby toto konanie mohlo byť kvalifikované ako konanie vyplývajúce priamo z konkurzu alebo ako konanie s ním súvisiace (porovnaj napr. rozsudok Európskeho súdneho dvora z 10 septembra 2009 C - 292/08 vo veci German Graphics Graphische Maschinen GmbH proti Alice van der Schee, správkynia konkurznej podstaty úpadcu Holland Binding BV)“.

21. Je tiež možné obdobne poukázať na uznesenie NS SR zo dňa 29. februára 2012, sp. zn. 2Ndc/3/2012, v zmysle ktorého za konania vyvolané konkurzom sa považujú v zmysle ZKV konania o určenie pravosti, výšky a poradia popretej pohľadávky, resp. konanie o určenie právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky poradia, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva popretej pohľadávky, konanie o vylúčenie veci zo súpisu konkurznej podstaty, konanie o vylúčenie majetku zo súpisu, osobitne aj konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a prípadne aj konanie o žalobe na určenie neúčinnosti reštrukturalizačného plánu. Za konania súvisiace s konkurzom možno považovať sporové konania, v ktorých sa rozhoduje o hmotnoprávných právach a povinnostiach vyplývajúcich zo ZKV, resp. ZKR, prípadne tiež iných právnych predpisov, ktoré osobitným spôsobom upravujú práva a povinnosti účastníkov týchto právnych vzťahov pre prípad konkurzu, príp. úpadku.

22. Najvyšší súd primerane poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. januára 2018, č. k. III. ÚS 20/2018-11, v zmysle ktorého spor o neplatnosť dražby, ktorou správca speňažil nehnuteľnosti v konkurze nie je incidenčným sporom.

23. Z uvedeného vyplýva, že vyššie uvedeným kritériám pre definíciu sporu vyvolaného alebo súvisiaceho s konkurzom nezodpovedá spor o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v konaní začatom žalobou úpadcu ako bývalého vlastníka voči všetkým účastníkom kúpnej zmluvy, ktorou došlo k prevodu nehnuteľnosti v rámci jej speňaženia z konkurznej podstaty úpadcu. Ide o autonómny spor o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (oddelený od konkurzného konania) a tento samostatný charakter nestráca tým, že jeho stranou je aj úpadca ako bývalý vlastník nehnuteľnosti a protistranou správca konkurznej podstaty úpadcu (ako zmluvný prevodca nehnuteľnosti v rámci speňaženia konkurznej podstaty), keďže hmotnoprávny základ uplatneného nároku nevyplýva z konkurzného práva/z konkurzu.

24. V danom prípade rozhodovania najvyššieho súdu v zmysle § 43 ods. 2 CSP išlo o spor o výlučnú miestnu príslušnosť, ktorú súd skúma aj bez námietky žalovanej sporovej strany, na začiatku konania (§ 41 CSP). Preto z hľadiska možnosti nadriadeného súdu rozhodnúť o spore o príslušnosť medzi súdom postupujúcim a spor predkladajúcim (Krajským súdom v Bratislave), nebolo relevantné vznesenie námietok miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Trnava zo strany oboch žalovaných, ani dôvody týchto námietok. Pre úplnosť však najvyšší súd poznamenáva, že pokiaľ žalovaný 1/ vo vyjadrení z 12. októbra 2021 považoval daný spor za vyvolaný alebo súvisiaci s konkurzom z dôvodu, že na strane žalobcu a žalovaného 1/ sú subjekty konkurzného konania a pokiaľ žalovaný 2/ vo vyjadrení k žalobe z 26. októbra 2021 vyjadril rovnaký názor, že ide o spor vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania, v dôsledku čoho je založená výlučná miestna príslušnosť v zmysle ust. § 20 písm. d/ CSP, tak z už vyššie uvedených dôvodov tomu tak nie je.

25. Najvyšší súd uzatvára, že pre určenie výlučnej miestnej príslušnosti súdu na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti bolo relevantné len kritérium stanovené v ust. § 20 písm. a/ CSP, a to v obvode ktorého okresného súdu sa nachádza nehnuteľnosť, ktorej sa spor o vlastnícke (t.j. vecné) právo k nej týka. Zo žaloby a pripojených listín

vyplýva, že predmetná nehnuteľnosť sa nachádza v katastrálnom území J., ktoré spadá do obce J. v okrese Trnava, a teda spor patrí do obvodu Okresného súdu Trnava.

26. Osobitne k návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, obsiahnutého v podanej určovacej žalobe, o povinnosti žalovaného 2/ nenakladať s predmetnou nehnuteľnosťou, najvyšší súd uvádza, že právna úprava neodkladného opatrenia v Civilnom sporovom poriadku priamo nestanovuje, že príslušný na nariadenie predbežného opatrenia je súd, ktorý je príslušný na konanie o veci (samej). Ani okruh účastníkov/strán v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nemusí byť zhodný ako vo veci samej (uvedené platí rovnako i vo vzťahu k zabezpečovacím opatreniam; pozn. najvyššieho súdu).

27. Neodkladné opatrenia (rovnako zabezpečovacie) opatrenia sa nemusia nevyhnutne spájať s konaním vo veci samej (pozri I. ÚS 160/2018). Žalovaný 2/, voči ktorému neodkladné opatrenie smeruje, má sídlo v Jarku, t.j. v obci v okrese Nitra, preto všeobecná miestna príslušnosť (§ 13, § 15 ods. 1 CSP) by svedčila Okresnému súdu Nitra. V danom prípade sa však neodkladné opatrenie priamo týka nehnuteľnosti, bolo žalobcom navrhnuté v začatom konaní o určenie vlastníckeho práva k tejto nehnuteľnosti, preto namiesto všeobecného súdu žalovaného (2/), je aj v tejto časti konania na prejednanie a rozhodnutie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia príslušný súd podľa ust. § 20 písm. a/ CSP. Výlučná miestna príslušnosť ako osobitná právna úprava má prednosť pred úpravou všeobecnej miestnej príslušnosti.

28. Z uvedených dôvodov bol nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu tak v časti žaloby o určenie vlastníctva k nehnuteľnosti, ako aj v časti o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, dôvodný a o spore a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bude konať ako súd výlučne miestne príslušný Okresný súd Trnava (§ 13, § 14, § 15 ods. 1, § 20 písm. a/ CSP), na ktorom sa konanie pôvodne začalo.

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.